

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน  
ของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36  
Creating Professional Learning Communities for Enhancement  
Academic Achievement in Thoeng Wittayakhom School  
under the Secondary Educational Service Area Office 3

สุดา นันไชยวงศ์<sup>1\*</sup>

Suda Nanchaiwong<sup>1\*</sup>

Received : 8/3/2020

Revised : 1/4/2021

Accepted : 25/5/2021

#### บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอนที่ 1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการศึกษานวนคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง ยกร่างและประเมินความสอดคล้องและเหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้โดยนำองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ “SCCER-SN” ไปใช้กับครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 21 คน โดยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน จากนั้นนำไปจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2562 นิเทศและสังเกตชั้นเรียน สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ประเมินและเปรียบเทียบผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนและหลังการเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินและขั้นตอนที่ 3 การประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเทิงวิทยาคมในประเด็นด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และความพึงพอใจต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเทิงวิทยาคม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 21 คน คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมิน มีวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

<sup>1</sup> รองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทิงวิทยาคม, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

Deputy Director of Thoeng Wittayakhom School, The Secondary Educational Service Area Office 36.

\* Corresponding author. Tel. 087-4325752 E-Mail : Krusuda2515@gmail.com

โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มี 7 องค์ประกอบ เรียกว่า “SCCER-SN” มีความสอดคล้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองใช้ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยรวมปีการศึกษา 2562 สูงกว่า ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9.24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 12.33 และ ภายหลังการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีทักษะการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า โดยรวมมีความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มี ความพึงพอใจต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ:** ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

## Abstract

The objective of this research were to create the professional learning communities for enhancement academic achievement in Thoeng Wittayakhom School under the Secondary Educational Service Area Office 36 by research and development methodology 3 steps; 1) to create the professional learning communities for enhancement academic achievement by literature reviewing, the scholars interview, drafting and the professional learning communities' feasibility and suitable assessment by 9 academic experts. The data were collected by interviewing and questionnaires. 2) To implement the professional learning communities for enhancement academic achievement in 2562 school year by 21 science teachers participation in lesson study and supervision in classroom. The research tool was questionnaire. 3) To evaluate the professional learning communities for enhancement academic achievement that the data was collected from 21 science teachers by questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test. The finding showed as follow: 1) the professional learning communities for enhancement academic achievement in Thoeng Wittayakhom School under the Secondary Educational Service Area Office 36 consist of 7 elements called “SCCER-SN” that the feasibility and suitable evaluation in overall were the highest level. 2) The implement results the professional learning communities for enhancement academic achievement showed the grade 7-9 students had an average of the score points in science subject achievement in the academic year 2019 in overall

higher than the academic year 2018, the score was 9.24 points, 12.33 percent and teachers had increase learning management skill with statistics significance. And 3) The evaluation of professional learning communities for enhancement academic achievement in utility standards, propriety standards, and feasibility standards were the highest level and the teachers satisfaction evaluation in the overall was at the highest level.

**Keywords:** Learning community, Professional learning community, Enhancing academic achievement.

### ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพสูง มีจุดเน้นการพัฒนาคนโดยยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียน ปรับระบบการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบให้มีความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559 : 15) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของประเทศเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ พัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs8Cs โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ และพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 79-80) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มุ่งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษา พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ ความต้องการ และความถนัด สร้างสังคมฐานความรู้เพื่อการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ทุกประเภทให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 6-18)

โรงเรียนเทิงวิทยาคม จัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพต่ำกว่าระดับดี ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้ โรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้ประเมินอย่างเร่งด่วน เริ่มต้นกระบวนการด้วยการทบทวน และรวบรวมสภาพปัญหาภายในโรงเรียน โดยแบ่งกลุ่มคณะครูทำงานเป็นทีมของแต่ละชั้นเรียนเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นหลักในการดำเนินการ จากการรวบรวมสภาพปัญหา พบว่า 1) ปัญหาด้านผู้เรียน ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดขาดความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นมา ทำให้กลายเป็นปัญหาเรื้อรังต่อเนื่องเมื่อนักเรียนได้เรียนในระดับที่สูงขึ้นไป ส่วนปัญหารองลงมา คือ นักเรียนสะท้อนปัญหา การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนในห้องเรียน โดยครูมักจะเป็นผู้นำและผู้กำหนดบทบาทในห้องเรียนโดยนักเรียนไม่มีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่ตั้งใจเรียน และขาดเรียนบ่อย และ 2) ปัญหาด้านครูผู้สอน พบว่า สภาพปัญหาของครูเกิดปัญหาในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ขาดแคลน สื่อนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงเทคนิคใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย กระตุ้นความสนใจทำให้นักเรียนหันมาสนใจเรียน และเข้าเรียนอย่างต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนด้วย (โรงเรียนเทิงวิทยาคม, 2560 : 1-15)

สำหรับคะแนนผลการประเมินระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560 พบว่า นักเรียนมีคะแนนพัฒนาการที่ลดลง กล่าวคือ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีผลพัฒนาการ ที่ลดลง และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา(โรงเรียนเทิงวิทยาคม, 2560 : 1-15) และเมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระเรียนรู้จากการประชุมครูและการนิเทศการสอนของครูทั้งโรงเรียน พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีสภาพปัญหาที่เห็นเด่นชัดที่สุด กล่าวคือ แม่นักเรียนมีคะแนนผลการประเมินระดับชาติ (O-NET) ในระดับที่สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับชาติ แต่คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของปีการศึกษาที่ผ่านมา และสภาพปัญหาครูที่พบ คือ ครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รู้วิทยาศาสตร์ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย ไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และขาดการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูไม่นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพรอบสองมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้งขาดความร่วมมือในการแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนของนักเรียนโดยตรง

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนเทิงวิทยาคม ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งด้านการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาครู ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตรนั้น จำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถในการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์และพัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 20)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งมีผลงานวิจัยยืนยันตรงกันว่าแนวคิดดังกล่าวการประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าวในการพัฒนาโรงเรียนจะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Stoll, et al., 2003 : 221-258) การพัฒนาการปฏิบัติงานของครูสู่การเป็นครูมืออาชีพตลอดจนการพัฒนาโรงเรียนภายใต้การแข่งขันทางการศึกษาด้วยระบบคุณภาพและมาตรฐานสากลที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นปัจจุบันประเทศผู้นำทางการศึกษาโลกหลายแห่ง เช่น เกาหลีใต้ ยองกง สิงคโปร์ เป็นต้นได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีผลลัพธ์เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Vescio, Ross & Adam, 2008 : 80-91) และประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังระบุในนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ที่กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในพื้นที่ในโรงเรียนเดียวกัน และระหว่างโรงเรียนหรือองค์กรอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 4-15)

การเปลี่ยนผ่านโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เอื้ออำนวยต่อการแลกเปลี่ยนโดยการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการร่วมมือร่วมพลังในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการและวิชาชีพนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทัศน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการจัดการเรียนรู้ ที่เกิดจากการรวมตัว การร่วมมือ การร่วมพลัง การร่วมทำ และการเรียนรู้ร่วมกันของครู คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้บริหารการศึกษา การศึกษานิเทศก์ และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน ดำเนินการแบบทีมเรียน

รู้ โดยครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน เพื่อร่วมเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักคือเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560 : 1)

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) พบว่าการให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารขับเคลื่อนโรงเรียนนั้น เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพและส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการยกระดับการศึกษาทั้งระบบ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้ทัดเทียมกับสากล เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคต อีกทั้งเป็นการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการออกแบบ การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตัวผู้เรียนเองและต่อสังคม ทั้งนี้ การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้ได้ผลดีเช่นนั้นกระทำได้อย่างหลากหลายความร่วมมือร่วมใจกันระหว่างผู้บริหารครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนหรือโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งกระทำโดยลำพังโดยปราศจากการให้ความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนหรือบริหารจัดการกันเป็นกลุ่มการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มโรงเรียนระดับพื้นที่ให้เกิดเป็นความร่วมมือกันเพื่อการให้บริการทางการศึกษาแก่ผู้เรียนตอบสนองความต้องการทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่ (มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุ่มตติกุล, 2557 : 394)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยเลือกพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นกลุ่มนำร่องในการพัฒนาครูให้มีความรู้ มีทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นการสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแก่ครูในการวางแผนลงมือปฏิบัติ การสังเกตผล และการสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาผู้เรียน การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และเพิ่มพูนคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้เรียนให้เกิดขึ้นโดยอาศัยความรับผิดชอบร่วมกันของครูทั้งโรงเรียน โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม จะประสบความสำเร็จและเป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนต่อไป และเป็นต้นแบบและแนวปฏิบัติที่ดีแก่สถานศึกษาอื่นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
2. เพื่อศึกษาผลใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
3. เพื่อประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

## วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการบริหารงานวิชาการ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน แนวคิดการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวคิดการพัฒนารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ยกร่างและนำเสนอร่างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยใช้การจัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยดำเนินการทดลองในปีการศึกษา 2562 กับครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสรุปข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และแบบประเมินสภาพการจัดการเรียนรู้ของครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนเทิงวิทยาคม ซึ่งเป็นแบบประเมินชุดเดียวกับการ

ประเมินก่อน การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 และแบบประเมินความพึงพอใจต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 21 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.93 และ 0.96 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้ได้ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

### ผลการวิจัย

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มี 7 องค์ประกอบ เรียกว่า “SCCER-SN” ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared values and vision) องค์ประกอบที่ 2 กำหนดเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) องค์ประกอบที่ 3 ทีมงานร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative teamwork) องค์ประกอบที่ 4 การรับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ (Expert advice) องค์ประกอบที่ 5 สะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection dialogue) องค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขสนับสนุน (Supportive conditions) และองค์ประกอบที่ 7 สร้างเครือข่ายและขยายผลสำเร็จ (Networking and successful extension) โดยรวมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีความสอดคล้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 พบว่า ปีการศึกษา 2562 มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมสูงกว่า ปีการศึกษา 2561 จำนวน 9.24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 12.33

**ตารางที่ 1** ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 โดยรวม

| ชั้นเรียน         | ค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน |                 | คะแนนเพิ่ม | ร้อยละที่เพิ่มขึ้น |
|-------------------|-------------------------------------|-----------------|------------|--------------------|
|                   | กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์     |                 |            |                    |
|                   | ปีการศึกษา 2561                     | ปีการศึกษา 2562 |            |                    |
| มัธยมศึกษาปีที่ 1 | 74.15                               | 83.59           | 9.44       | 12.73              |
| มัธยมศึกษาปีที่ 2 | 77.39                               | 85.37           | 7.98       | 10.31              |
| มัธยมศึกษาปีที่ 3 | 73.85                               | 84.15           | 10.30      | 13.95              |
| รวมเฉลี่ย         | 74.15                               | 83.81           | 9.24       | 12.33              |

2.2 ภายหลังจากใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีทักษะการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

**ตารางที่ 2** ผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้  
ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

| รายการ                                                                               | ก่อนการใช้  |             |                     | หลังการใช้  |             |                     | t      | df | Sig.  |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|---------------------|-------------|-------------|---------------------|--------|----|-------|
|                                                                                      | Mean        | S.D.        | ระดับ<br>ปฏิบัติการ | Mean        | S.D.        | ระดับ<br>ปฏิบัติการ |        |    |       |
| 1. ด้านการสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร                                                  | 3.90        | 0.53        | มาก                 | 4.36        | 0.39        | มาก                 | 13.137 | 8  | .000* |
| 2. ด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้                                                     | 3.79        | 0.51        | มาก                 | 4.39        | 0.38        | มาก                 |        |    |       |
| 3. ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้                                                  | 3.99        | 0.42        | มาก                 | 4.31        | 0.30        | มาก                 |        |    |       |
| 4. ด้านการจัดการเรียนรู้                                                             | 4.02        | 0.51        | มาก                 | 4.34        | 0.36        | มาก                 |        |    |       |
| 5. ด้านคุณภาพผู้เรียน                                                                | 3.89        | 0.37        | มาก                 | 4.38        | 0.28        | มาก                 |        |    |       |
| 6. ด้านการสร้างและการพัฒนา สื่อ<br>นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา<br>และแหล่งเรียนรู้ | 3.88        | 0.40        | มาก                 | 4.24        | 0.34        | มาก                 |        |    |       |
| 7. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้                                                 | 3.93        | 0.48        | มาก                 | 4.29        | 0.39        | มาก                 |        |    |       |
| 8. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้                                                 | 3.98        | 0.58        | มาก                 | 4.37        | 0.45        | มาก                 |        |    |       |
| 9. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน                                                      | 3.94        | 0.54        | มาก                 | 4.30        | 0.44        | มาก                 |        |    |       |
| <b>ค่าเฉลี่ยรวม</b>                                                                  | <b>3.93</b> | <b>0.40</b> | <b>มาก</b>          | <b>4.33</b> | <b>0.29</b> | <b>มาก</b>          |        |    |       |

\*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**

- Shared values and vision**  
(กำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน)
- Collective focus on student learning**  
(กำหนดเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของนักเรียน)
- Collaborative teamwork**  
(ทีมจํานวบรวมแรงจํานวนใจ)
- Expert advice**  
(การรับกาแนะนําจกผู้เชี่ยวชาญ)
- Reflection dialogue**  
(สะท้อนผลกาปฏิบัติจํานวน)
- Supportive conditions**  
(เงื่อนไขสนับสนุน)
- Networking and successful extension**  
(สร้างเครือขายและขยายผลสำเร็จ)

**องค์ประกอบที่ 1** กำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared values and vision)  
(1) กำหนดค่านิยมและค่านิยมทางวิชาชีพของสมาชิกเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) กำหนดวิถีทัศน์ เป้าหมาย และค่านิยมร่วมกัน (3) สร้างกระบวนการและกลไกการเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (4) สร้างเจตนาและข้อจํากัดในการพัฒนาและพัฒนาร่วมกัน (5) สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบก้าวหน้า (6) ให้เกียรติและเคารพความแตกต่างของเพื่อนร่วมจํานวน

**องค์ประกอบที่ 2** กำหนดเป้าหมายร่วมกันในการเรียนรู้ของจํานวน (Collective focus on student learning)  
(1) กำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (2) กำหนดวิธีการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (3) จัดกลไกการการเรียนรู้ของนักเรียน (4) มีการเรียนรู้ในการจุดประกายและเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (5) สื่อสารถึงประโยชน์และข้อดีของนักเรียน ครู และโรงเรียน (6) จัดระบบข้อมูลสารสนเทศของจํานวน

**องค์ประกอบที่ 3** ทีมจํานวบรวมแรงจํานวนใจ (Collaborative teamwork)  
(1) ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดกาทำงานร่วมกัน (2) กำหนดนโยบายและปฏิจํานวนในการปฏิบัติงานของครู (3) สร้างค่านิยมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา (4) ครอบกั้นและสนับสนุนนโยบายที่เอื้อต่อการจํานวน (5) ร่วมจํานวนเปลี่ยนพฤติกรรมและการพัฒนาและพัฒนาร่วมกันในการปฏิบัติงาน (6) วัฒนาเจริญก้าวหน้าและขยายกาทำงานร่วมกันในจํานวน

**องค์ประกอบที่ 4** การรับกาแนะนําจกผู้เชี่ยวชาญ (Expert advice)  
(1) ผลิตวิทยานิพนธ์ที่จํานวนคิดเสนอแนะจากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2) รับกาปรึกษาและชี้แนะการจํานวนในกาพัฒนาที่จํานวนเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ (3) มีการเรียนรู้ร่วมกัน (4) พัฒนาคณะและองค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างครอบคลุมและนํามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน (5) จุดประกายและเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาจํานวนการปฏิบัติที่พัฒนาปรับปรุงกาจัดการเรียนการสอนของจํานวน (6) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด เทคนิควิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ กับเพื่อนครู เพื่อนักเรียนในการเรียนรู้ของจํานวน

**องค์ประกอบที่ 5** สะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflection dialogue)  
(1) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน (2) สอนแบบ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอแนะและปรึกษาเพื่อนในการพัฒนาการเรียนกาที่มีอยู่หรือดีขึ้น (3) สะท้อนผลและสร้างจํานวนที่จุดประกายและจุดประกายพัฒนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (4) สะท้อนผลและสร้างจํานวนที่จุดประกายและจุดประกายพัฒนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนกาดีขึ้น (5) สะท้อนผลและสร้างจํานวนที่จุดประกายและจุดประกายพัฒนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการสอนและพัฒนาวิชาชีพครูให้ดีขึ้น (6) ฝึกร่วมกันในการมีค่านิยมทางวิชาชีพ

**องค์ประกอบที่ 6** เงื่อนไขสนับสนุน (Supportive conditions)  
(1) จัดโครงสร้างและระบบการทำงานเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครู (2) สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (3) สร้างขวัญกําลังใจในการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน (4) มีจิต คิดคน ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนาอย่างค่อน (5) ผู้บริหารให้การสนับสนุน เป็นที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของสมาชิกเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างค่อน (6) ประมวลทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่โรงเรียน

**องค์ประกอบที่ 7** สร้างเครือขายและขยายผลสำเร็จ (Networking and successful extension)  
(1) สร้างเครือขายค่านิยมร่วมกันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) สร้างเครือขายการเรียนรู้ของจํานวน (3) สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ไม่โรงเรียน (4) สร้างเครือขายการเรียนรู้ของโรงเรียน (5) สลับ แสวงหา และจํานวน การดำเนินการจํานวนร่วมกันถึงขีด นํามาสอนที่เกี่ยวกับ จํานวน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อกัน ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ

**ภาพที่ 1 “SCCER-SN”** ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเชิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

## สรุป อภิปรายผล

### จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มี 7 องค์ประกอบ เรียกว่า “SCCER-SN” ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 กำหนดค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 กำหนดเป้าหมายร่วมกันสู่ การเรียนรู้ของนักเรียน องค์ประกอบที่ 3 ทีมงานร่วมแรงร่วมใจ องค์ประกอบที่ 4 การรับการชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ องค์ประกอบที่ 5 สะท้อนผลการปฏิบัติงาน องค์ประกอบที่ 6 เจือ้นใจสนับสนุน และองค์ประกอบที่ 7 สร้างเครือข่ายและขยายผลสำเร็จ ผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีความสอดคล้องและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 เกิดขึ้นจากความต้องการของครูโรงเรียนเทิงวิทยาคม และเกิดจากการประมวลสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และได้ลงมือจัดทำรายละเอียดตามองค์ประกอบที่ได้ร่างไว้ เมื่อสร้างแล้วเสร็จจึงได้ประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา ทำให้ได้องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนเทิงวิทยาคม ซึ่งนำมาใช้ในกระบวนการพัฒนาร่วมกัน (Lesson Study) เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและหลักการสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เป็นเครื่องมือสำคัญในการให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการเรียนรู้ ร่วมแรงร่วมพลังกันโดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมในการทำงาน พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เน้นให้เกิดผลลัพธ์ที่ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความมั่นใจว่านักเรียนได้เกิดเรียนรู้ มุ่งเน้นการปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (DuFour, 2004 : 6-11) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553 : 216-219) ที่พบว่า องค์ประกอบของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การร่วมมือร่วมพลังกัน 4) การเปิดรับการชี้แนะในการปฏิบัติงาน และ 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และ 6) โครงสร้างและสิ่งสนับสนุน และผลการวิจัยของ สมุทรสมปอง (2558 : 136) ที่พบว่า องค์ประกอบรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนที่ร่วมวิจัย ประกอบด้วย การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม และการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. ผลการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยรวม ปีการศึกษา 2562 สูงกว่าปีการศึกษา

2561 จำนวน 9.24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 12.33 และภายหลังการใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีทักษะ การปฏิบัติการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม มีลักษณะเป็นเชิงระบบ กล่าว คือ ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีองค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขสนับสนุน (Supportive conditions) ที่เกิด จากการที่โรงเรียนจัดโครงสร้างและระบบการทำงานเพื่อสนับสนุนให้การเรียนรู้และการปฏิบัติงานของครู สร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างขวัญกำลังใจในการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน มีนิเทศ ติดตาม ประเมินผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การให้การสนับสนุนโดยเป็นพี่เลี้ยงหรือเป็นที่ปรึกษาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน และด้านกระบวนการ (Process) เป็นการนำองค์ประกอบ ด้าน SCCER มาใช้ในสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการ พัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson study) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้มีการประชุมครูทั้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ และได้แบ่งกลุ่มย่อย PLC ออกเป็น 4 กลุ่ม กำหนดตารางแผนงานและการนิเทศการ เรียนการสอนและการสังเกตชั้นเรียน และดำเนินการตลอดภาคเรียนที่ 1 และที่ 2 ตามกระบวนการพัฒนา บทเรียนร่วมกัน (Lesson study) โดยในขั้นวางแผน (Plan) เป็นศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เป็นปัญหาผู้เรียนและปัญหาครู นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ออกแบบและวางแผนการจัดการ เรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายด้านพุทธิพิสัย (Knowledge) ด้านทักษะพิสัย (Skill) และจิตพิสัย (Attitude) ตามหลักสูตรสถานศึกษา จากนั้นในขั้นลงมือปฏิบัติ (Do) ได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยมีผู้บริหาร ครูผู้เชี่ยวชาญ และครูผู้ร่วมเรียน เข้าสังเกตการณ์ทำหน้าที่นิเทศการสอนว่าครูได้จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้และเนื้อหา ถูกต้องหรือไม่ นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนอย่างไรในขณะที่เรียน มีการจัดห้องเรียนเหมาะสมกับเนื้อหา หลักสูตรหรือไม่ พร้อมทั้งจดบันทึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพูดคุยในชั้นสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (See) เพื่อให้ครูเจ้าของแผนการจัดการเรียนรู้ได้นำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป และด้านผลที่เกิดขึ้น (Output) ต่อนักเรียน คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาค การศึกษาที่ 2/2562 สูงกว่าภาคการศึกษาที่ 1/2562 และโดยรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2562 สูงกว่าปีการศึกษา 2561 ด้านผลที่เกิดขึ้นต่อครู ทำให้ครูได้นวัตกรรม คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และรายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากการแก้ปัญหาผู้เรียน และผลที่เกิดขึ้นต่อโรงเรียน คือ โรงเรียน ได้รับการยอมรับจากสถาบันการศึกษา ชุมชน และสังคม โดยในองค์ประกอบที่ 7 สร้างเครือข่ายและขยาย ผลสำเร็จ (Networking and successful extension) โรงเรียนสามารถสร้างเครือข่ายการศึกษา เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์รายงานผลการดำเนินงานสู่หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชน และสังคม ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555: 139) ที่กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเป็นกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ มีวัฒนธรรมความร่วมมือเพื่อการ เรียนรู้ของทุกฝ่าย ร่วมกันตั้งคำถามถึงวิธีการที่ดีและการลงมือทำเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และผลลัพธ์ที่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของศิษย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553 : 225) ที่พบว่า ผลการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและทดลองใช้ในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษานำร่อง ปรากฏว่า โรงเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงาน มีบุคลากรที่มีความพร้อมทางวิชาการและยินดีเข้าร่วมดำเนินการ โรงเรียนสามารถจัดตารางการดำเนินงานเข้ากับปฏิทินปฏิบัติงานของทางโรงเรียน และสามารถจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานได้ และ วิริยะ วรายุ (2559 : 215) ที่ศึกษาพบว่า การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) ได้วางแผนการดำเนินการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีการดำเนินการเปรียบเทียบซ้ำเมื่อแล้วเสร็จ ผลที่ปรากฏคือ การดำเนินการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทุกองค์ประกอบของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) ดีขึ้น

3. ผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 พบว่า ผลการประเมินชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมเห็นว่ามีความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความเหมาะสม สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ผู้บริหารและครูตระหนักและเห็นความสำคัญของพัฒนาครูเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ในทางที่ดีขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพภาพผู้เรียน พัฒนาครู พัฒนาสถานศึกษา และสร้างความพึงพอใจต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดโรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นแนวคิดการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังของครู โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ครูผู้สอนและครูจากเครือข่ายโรงเรียนอื่นได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียน โดยกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน (Lesson study: LS) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพ (ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2561 : 24) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของอดิศักดิ์ มุ่งชู (2560 : 81) ที่พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิจัยของอำนาจ เหลื่อน้อย (2561 : 203) ที่พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีความพึงพอใจต่อชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเทิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมมีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนได้รับความรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้

ด้วยตนเอง และนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการพัฒนาครู พบว่า ครูเปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และได้รับการพัฒนาตนเอง และองค์ความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และด้านสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน และโรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้น โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผลการพัฒนาครูในโรงเรียน อาจจะเป็นเพราะการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเชิงวิทยาคม ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยในภาคการศึกษาที่ 1 ได้ประชุม PLC กลุ่มใหญ่ และ PLC กลุ่มย่อย จำนวน 16 ครั้ง จำนวน 32 ชั่วโมง และภาคการศึกษาที่ 2 ได้ประชุม PLC กลุ่มใหญ่ และ PLC กลุ่มย่อย จำนวน 14 ครั้ง จำนวน 28 ชั่วโมง ทำให้มีการแก้ไขพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาของผู้เรียนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอทำให้ผลที่เกิดขึ้นจากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนเชิงวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 โดยรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ ผลการวิจัยของของสุชีรา มะหิเรือง (2560 : 108) ที่พบว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโมเดลการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทำให้ครูได้รับองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมการเรียนการสอน และ สมุทร สมปอง (2558 : 139) ศึกษาพบว่า ผลการประเมินการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรมสอนมากขึ้นและมีความสามารถในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในระดับมากที่สุด

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการศึกษา นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การให้คำแนะนำปรึกษา การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีอาชีพ
2. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ 6 เงื่อนไขสนับสนุน (Supportive conditions) ที่เอื้อต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนเชิงวิทยาคม ควรได้รับการสนับสนุนโดยการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่ครู รวมทั้งการสร้างบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

### ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการและสถาบันการศึกษา โรงเรียนควรมีการขยายผล และเผยแพร่ผลการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสู่ครูระดับ กลุ่มโรงเรียนต่างๆ
2. ควรศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่เสริมสร้าง ทักษะชีวิตของผู้เรียน

### เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางการนำมาใช้ในสถานศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 10(1): 34-41.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียน. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- ปรณัฐ กิรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู : กลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. นนทบุรี : M & N Design.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล และปิยพงษ์ สุขเมตติกุล. (2557). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร. วารสาร OJED. 9(3): 392-406.
- โรงเรียนเทิดวิทยา. (2560). ผลการประเมินระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560. เชียงราย : ฝ่ายวิชาการโรงเรียนฯ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วิริยะ วรายุ. (2559). การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์ บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา. (วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎี บัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก.
- สมุทร สมปอง. (2558). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียน ประถมศึกษา : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. (วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” สู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2562. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยแนวโน้มสภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สุชีรา มะหิเรือง. (2560). โมเดลการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์. 29(2), 108-122.
- อดิศักดิ์ มุ่งชู. (2560). แนวทางการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20 โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- อำนาจ เหลือน้อย. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- DuFour, R. (2004). What is a Professional Learning Community?. Schools as Learning Communities. 8(61): 6-11.
- Stoll, M. et. al, (2003). Professional Learning Community. New York : Open University Press.
- Vescio, V. Ross, D. & Adams, A. (2008). A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies. 24(1), 80-91.